

საქმე №-----

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს ს ა ხ ე ლ ი თ

10 ოქტომბერი, 2018 წელი
თბილისი

ქ.

**თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა
კოლეგია**

სასამართლოს დასახელება
მოსამართლე - ნანა ჭიჭილეიშვილი
სხდომის მდივანი - ნათია ფურელიანი

მოსარჩელები - ე-----, გ-----, ე-----,
ზ-----, ბ-----, დ-----, ა-----;

წარმომადგენელი - გ-----, რ-----;

მოპასუხე - ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია;

წარმომადგენლები - თ-----;

მოპასუხე - სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახური;

წარმომადგენელი - ს-----;

მესამე პირი - ამხანაგობა „-----“; (ასკ. 16.2)

თავმჯდომარე - ტ-----;

წარმომადგენელი - გ-----;

მესამე პირი - ე----- (ასკ 16.1);

დავის საგანი - ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა;

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა:

1.1. ბათილად იქნეს ცნობილი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 18 აგვისტოს N----- ბრძანება.

1.2. ბათილად იქნეს ცნობილი სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 26 სექტემბრის N----- ბრძანება.

1.3. ბათილად იქნეს ცნობილი სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 12 აგვისტოს N----- ბრძანება.

მოსარჩელეთა განმარტებით, ისინი არიან ქ----- და ო-----ს (ყ----- შესახვევები) მაცხოვრებლები. მათთვის ცნობილი გახდა, რომ მიწის ნაკვეთზე (თბილისი, შ-----ის მიმდებარედ ს.კ. 0-----) არქიტექტურის სამსახურის მიერ გაცემულ იქნა მშენებლობის ნებართვა მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობაზე (26.09.2016 წლის N----- ბრძანება), ხოლო 12.08.2016 წლის N----- ბრძანებით შეთანხმდა არქიტექტურული პროექტი. მშენებლობის ნებართვა გაცემულია კანონის უხეში დარღვევით. სადავო ბრძანებები მოსარჩელეთა მიერ გასაჩივრებულ იქნა ადმინისტრაციული საჩივრით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიაში. მოსარჩელებს მიაჩნიათ, რომ ბრძანება შეუსაბამობაშია ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 30.12.2014 წლის N----- დადგენილებით დამტკიცებული დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის გრაფიკულ ნაწილთან, ეწინააღმდეგება დასახლების სივრცით-ტერიტორიულ დაგეგმვას, არღვევს ქ. თბილისის საკრებულოს 27.03.2009 წლის N---- გადაწყვეტილებით დამტკიცებული „ქ. თბილისის ტერიტორიის გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების წესების“ 34-ე და 41-ე მუხლების მოთხოვნებს ავტოსადგომებთან და სამეზობლო საზღვართან/მიჯნასთან დაკავშირებით. წინააღმდეგობაში მოდის სახანძრო უსაფრთხოების წესებთან. მოსარჩელებს მიაჩნიათ, რომ პროექტის შეთანხმებით და ნებართვის გაცემით ადმინისტრაციულმა ორგანომ საფრთხის ქვეშ დააყენა მათი და მათი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება. მოსარჩელებმა ადმინისტრაციულ ორგანოს ასევე წარუდგინეს ექსპერტიზის დასკვნა იმის შესახებ, რომ მათ მომიჯნავე ტერიტორიაზე მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლის აშენება გამოიწვევდა მათი საცხოვრებელი სახლის ღირებულებების მკვეთრად გაუფასურებას და საგზაო მოძრაობის კოლაფსს. სადავო აქტები მოსარჩელებს მიაჩნიათ უკანონოდ და დაუსაბუთებლად, უთითებენ, რომ ისინი გამოცემულია საქმისთვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივი და სამართლებრივი გარემოებების არსებითი გამოკვლევის გარეშე და აყენებს მათ პირდაპირ და უშუალო ზიანს.

2. მოპასუხის პოზიცია:

2.1. მოპასუხე-ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ საპროექტო მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობები დამტკიცდა თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 18 აპრილის N----- ბრძანებით, რაც მიუთითებს იმაზე, რომ აღნიშნულ მიწის ნაკვეთზე მშენებლობის ნებართვის გაცემის პროცედურა დაიწყო ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2016 წლის 24 მაისის N--

--- დადგენილებით დამტკიცებული „ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიების გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების წესების“ ძალაში შესვლამდე. ამრიგად, სადავო აქტებზე ვრცელდება აღნიშნული ბრძანების გამოცემის დროისთვის მოქმედი კანონმდებლობა, კერძოდ ქ. თბილისის საკრებულოს 2009 წლის 27 მარტის N--- გადაწყვეტილებით დამტკიცებული „ქ. თბილისის ტერიტორიის გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების წესები.“ მოპასუხემ ასევე მიუთითა, რომ გ-----ს თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთს ს.კ. 0----- გააჩნია სამეზობლო საზღვარი საპროექტო N----- საკადასტრო კოდის მიწის ნაკვეთთან და ამ მხარეს განთავსებულია საპროექტო ობიექტის „ა-ე“ ფასადი. აღნიშნული ფასადი 0.00 ნიშნულზე „ა-ბ“ ღერძებში არსებული ღია ნაწილის გარდა, არის ყრუ. თუმცა, სამშენებლო ობიექტი მიწის ნაკვეთის მიჯნის ზონიდან დაშორებულია 445 სანტიმეტრით. შესაბამისად, სადავო აქტით დამტკიცებული არქიტექტურული პროექტით ამ ნაწილში დაცულია მიჯნის ზონაში შენობა-ნაგებობისა და მისი ნაწილების განთავსების წესები რაც სრულად უზრუნველყოფს ჩაუხედავობის პრინციპის დაცვას. ამასთან, საქმეში არსებული საექსპერტო დასკვნები წარმოადგენს იმ აუცილებელ დოკუმენტებს, რომლებიც გათვალისწინებულია „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 24.03.2009 წლის N57 დადგენილებით IV კლასის შენობა-ნაგებობათა მშენებლობის ნებართვის მოსაპოვებლად. მოპასუხეს მიაჩნია რომ სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები გამოცემულია კანონის მოთხოვნათა დაცვით და არ არსებობს მათი ბათილად ცნობის სამართლებრივი საფუძვლები.

2.2. მოპასუხესსივ თბილისის არქიტექტურის სამსახურმა

წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ მოცემულ შემთხვევაში სადავო ბრძანებებით შეთანხმებულია მეოთხე კლასის ფუნქციის მქონე შენობა-ნაგებობის მშენებლობა. დამკვეთის მიერ წარმოდგენილი იყო სწორედ ის დოკუმენტაცია, რაც პროექტის შეთანხმებისა და მშენებლობის ნებართვის გაცემის საფუძველი იყო. ამასთან, შენობათა განთავსების წესი დაცულია და ვერანაირი ზიანის მომტანი ვერ იქნება მოსარჩელებისთვის. პროექტის შეთანხმების სტადიაზე დამკვეთის მიერ წარმოდგენილ იქნა შესაბამისი დასკვნები, რომლებშიც ცალსახად აღნიშნულია, რომ მომიჯნავე მიწის ნაკვეთზე განთავსებულ შენობა-ნაგებობებს განხორციელებული მშენებლობით არანაირი საფრთხე არ ექმნებათ. მოსარჩელეთა აპელირება ზიანზე არის საფუძველს მოკლებული, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც აღნიშნული არ არის არანაირი მტკიცებულებით გამყარებული, გარდა ზეპირსიტყვიერი განმარტებისა.

3. მესამე პირების პოზიცია:

3.1. მესამე პირი - ამხანაგობა „-----“ წარმოდგენილი შესაგებლით არ

დაეთანხმა სასარჩელო მოთხოვნებს.

4. ფაქტობრივი გარემოებები

4.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები:

4.1.1. საჯარო რეესტრიდან ამონაწერების თანახმად:- არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების უძრავი ქონება, დაზუსტებული ფართობი: 406 კვ.მ, მის: **თბილისი, შ----- 0-----**, საკუთრების უფლებით 20.10.2008 წლიდან აღრიცხულია **ე-----** სახელზე.

- არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების უძრავი ქონება, დაზუსტებული ფართობი: 414 კვ.მ, მის: **თბილისი, ა-----, ს.კ. 0-----**, საკუთრების უფლებით 24.10.2013 წლიდან აღრიცხულია **ზ-----ს** (შენობა N-, N-, N-ის I----- 159.71 კვ.მ) და **მ-----** (შენობა N-, N-, N-ის სარდაფი ფართით 194.28 კვ.მ, I სართული ფართით 250.28 კვ.მ, I----- 12.39 კვ.მ, შენობა N- საერთო ფართით 112.43 კვ.მ).

- არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების უძრავი ქონება, დაზუსტებული ფართობი: 440 კვ.მ, მის: **თბილისი, გ-----, ს.კ. 0-----**, საკუთრების უფლებით 13.06.2014 წლიდან აღრიცხულია **ე-----ს** სახელზე.

- არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების უძრავი ქონება, დაზუსტებული ფართობი: 525 კვ.მ, მის: **თბილისი, შ-----, ს.კ. 0-----**, საკუთრების უფლებით 22.07.2013 წლიდან აღრიცხულია **გ-----ს** (1/2 ნაწილი), **ზ-----ა** (1/4 ნაწილი) და **ნ-----** (1/4 ნაწილი) სახელზე.

- არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების უძრავი ქონება, დაზუსტებული ფართობი: 949 კვ.მ, მის: **თბილისი ე----- / ე. შ-----ის მიმდებარედ, ს.კ. 0-----** საკუთრების უფლებით 08.02.2017 წლიდან აღრიცხულია **ამხანაგობა ,-----ის”** სახელზე.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- საქმეში წარმოდგენილი ამონაწერები საჯარო რეესტრიდან (ტ. 1; ს.ფ. 59-62);
- ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან, (ტ. 1; ს.ფ. 235-236);

4.1.2. სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 18.04.2016 წლის N----- ბრძანებით დაკმაყოფილდა ტ-----ს განცხადება N----- და დამტკიცდა თანდართული მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობები.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 18.04.2016 წლის N----- ბრძანება. (ტ. 1; ს.ფ. 127-133);

4.1.3. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ეკოლოგიისა და გამწვანების

საქალაქო სამსახურის 11.08.2016 წლის N----- წერილით ტ-----ს ეცნობა, რომ კერძო საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე (შ----- 0-----) ხილ-კენკროვანი მცენარეების მოჭრა-გადარგვა ნებართვას არ საჭიროებს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ეკოლოგიისა და გამწვანების საქალაქო სამსახურის 11.08.2016 წლის N----- წერილი (ტ.1; ს.ფ. 202);

4.1.4. სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 12 აგვისტოს N----- ბრძანებით ქ. თბილისში, ჟ-----ის მიმდებარედ, თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე, ს.კ. 0----- შეთანხმდა მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის არქიტექტურული პროექტი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 12.08.2016 წლის N----- ბრძანება (ტ.1, ს.ფ. 137-138);

4.1.5. შპს „-----ის“ კონსტრუქციული დასკვნის თანახმად, დამკვეთის ტ-----ს დავალებით მოხდა შ-----ის მომიჯნავედ არსებული შენობა-ნაგებობების კონსტრუქციული ელემენტების შესწავლა. შ----- მიეკუთვნება ქ. თბილისის საბურთალოს რაიონს. კულტურული მემკვიდრეობის ზონად არ განიხილება. სამშენებლოდ გათვალისწინებულ ტერიტორიას უშუალოდ ესაზღვრება: იგივე მისამართზე რეგისტრირებული საცხოვრებელი სახლები, რომელთა საკადასტრო კოდებია 0-----; 0-----; 0----- და ასევე ესაზღვრება დაურეგისტრირებული 1 და 2 სართულიანი ერთმანეთზე წითელი ხაზის პარალელურად განაშენიანებული საცხოვრებელი სახლები. საკადასტრო კოდი 0----- წარმოადგენს ორსართულიან აგურის შენობას სარდაფით. სარდაფის იატაკი მიწის დონიდან ჩაღრმავებულია 1.8 მ-ით. საძირკვლის ძირი კი 2.6 მ-ით. სარდაფის კედლები განხორციელებულია მონოლითური ბეტონით სისქით 45 მ. სართულების კედლები და ტიხრები განხორციელებულია წითელი კერამიკული აგურით. ორივე დონეში გააჩნია რკინაბეტონის სარტყლები. სახურავი განხორციელებულია ხის ნივნივებზე თუნუქისა და ასბესტის ფენილით. სართულშუა გადახურვები ხის კოჭებზე. ვიზუალური დათვალიერებით ჩანს, რომ შენობა ჯანსაღია. არავითარი მახასიათებელი ბზარები არ შეინიშნება. ზემოთჩამოთვლილი შენობებიდან, აღნიშნული შენობა ესაზღვრება საპროექტო შენობას ყველაზე ახლოს, საპროექტო შენობის ღერძიდან 0.507 მ-ით. მანძილი შუქში რჩება 0.307 მ, რომელიც სავსებით საკმარისია ყალიბის და ინვენტარის დასამონტაჟებლად. როგორც ურთიერთზეგავლენის ანგარიშიდან ჩანას, საპროექტო და არსებული შენობების საძირკველები დაფუძნებული იქნება ერთ დონეზე არაკუმშვად

გრუნტებზე, რაც საშუალებას გვაძლევს საპროექტო შენობა მაქსიმალურად მივუახლოვოთ არსებულ შენობას. საკადასტრო კოდები 0-----; 0----- საპროექტო შენობიდან დაშორებულია 5 მეტრით ვიზუალურად ორივე შენობა ჯანსაღია, მშენებარე შენობისაგან გავლენა არ ხდება. დაურეგისტრირებული 1 და 2 სართულიანი შენობები, რომლებიც განლაგებულია წითელი ხაზის გასწვრივ და საკადასტრო რუკაზე არ ფიქსირდება, ჩვენს მიერ გაზომილ იქნა ადგილზე და საპროექტო შენობის ერთი კუთხე უახლოვდება 1 მ-ით, დანარჩენი კი მოშორებულია სხვადასხვა მანძილით ისე, რომ გავლენების ანგარიშიდან გამომდინარე ყველა პირობა დაცულია. **ჩატარებული ანალიზის საფუძველზე, შ-----ში მშენებლობის განხორციელება საფრთხეს ვერ შეუქმნის მომიჯნავე შენობა-ნაგებობებს და რეკომენდაცია ეძლევა განხორციელებისთვის.**

შპს „-----ის“ საექსპერტო შეფასების თანახმად, შეფასდა მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის პროექტი ქ. თბილისში, შ-----ში და პროექტის კონსტრუქციულ ნაწილს რეკომენდაცია ეძლევა განხორციელებისთვის.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- შპს „-----ის“ კონსტრუქციული დასკვნა (ტ. 1; ს.ფ. 191-193);
- შპს „-----ის“ საექსპერტო შეფასება (ტ. 1; ს.ფ. 223-225);

4.1.6. შპს „-----. G-----“ 08.09.2016 წლის ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, ექსპერტი დადებით დასკვნას აძლევს ქ. თბილისში, შ-----ის მიმდებარედ მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობისთვის გამოყოფილ საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგებს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- შპს „-----. G-----“ 08.09.2016 წლის ექსპერტიზის დასკვნა (ტ. 1; ს.ფ. 210-213);

4.1.7. სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 26 სექტემბრის N----- ბრძანებით ქ. თბილისში, ჟ-----ის მიმდებარედ, თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე, ს.კ. 0-----, მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის საფუძველზე გაიცა მშენებლობის ნებართვა და გაცემულად ჩაითვალა მშენებლობის სანებართვო მოწმობა. მშენებლობის ვადა განისაზღვრა 27.09.2016 წლიდან 27.09.2018 წლის ჩათვლით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 26.09.2016 წლის N----- ბრძანება.
(ტ. 1; ს.ფ. 23-25)

4.1.8. მოსარჩელებმა 2017 წლის 03 მაისს ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართეს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიას და მოითხოვეს სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 26.09.2016 წლის N----- და 12.08.2016 წლის N----- ბრძანებების ბათილად ცნობა.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ე-----ს, გ-----ს, ზ-----ს, ე-----ს, პ-----
-----, დ-----, ბ-----ს, ე-----ს და ა-----
—ს 03.05.2017 წლის ადმინისტრაციული საჩივარი (ტ. 1; ს.ფ. 249-251);

4.1.9. 06.05.2017 წელს, 17.05.2017 წელს და 25.05.2017 წელს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიაში გაიმართა ზეპირი მოსმენის სხდომები.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 06.05.2017 წლის ზეპირი მოსმენის სხდომის ოქმი N----- (ტ. 1; ს.ფ. 252-253)
- ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 17.05.2017 წლის ზეპირი მოსმენის სხდომის ოქმი N----- (ტ. 1; ს.ფ. 254-255)
- ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 25.05.2017 წლის ზეპირი მოსმენის სხდომის ოქმი N----- (ტ. 1; ს.ფ. 256-257)

4.1.10. შპს „-----“ 24.05.2017 წლის N----- ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად: **1.** ქ. თბილისში, ჟ-----ში, ს.კ. 0-----, მესაკუთრე: ამხანაგობა „-----“, მრავალსართულიანი კორპუსის აშენება ცალსახად გამოიწვევს მის მომიჯნავედ და მოპირდაპირედ მდებარე კერძო სახლების საცხოვრებელი (მესაკუთრეები: ზ-----, მ-----, გ-----, გ-----, ე-----, ე-----, დ-----, ზ-----, ა-----, გ-----, ი-----, ნ-----, პ-----, ქ-----) საბაზრო ღირებულების შემცირებას. **2.** ქ. თბილისში, ჟ-----ის მიმდებარედ, ქვეითად მოსიარულთათვის ტროტუარის არ არსებობის, გზის სავალი ნაწილის სივიწროვის, მშენებარე კორპუსის შესასვლელის მცირე ზომების, მშენებარე კორპუსის ეზოს ზომების მხედველობაში მიღებით და ასევე იმის გათვალისწინებით, რომ მშენებარე კორპუსის ექსპლუატაციაში შესვლის შემდგომ გაიზრდება მოსახლეობის რაოდენობა, შ-----ის მიმდებარედ მიწის ნაკვეთზე, ს.კ. 0-----, მრავალსართულიანი საცხოვრებელი კორპუსის აშენება უფრო გაართულებს შ-----. N---დან N---მდე საავტომობილო გზის მონაკვეთზე ავტოტრანსპორტისა (მათ შორის სახანძრო, სასწრაფო-სამედიცინო და სხვ) და ქვეითად მოსიარულეთა

მოძრაობას.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- შპს „-----“ 24.05.2017 წლის N----- ექსპერტიზის დასკვნა (ტ. 1; ს.ფ. 29-36)

4.1.11. ექსპერტ სპეციალისტის ლ----- 2017 წლის 03 ოქტომბრის საექსპერტო დასკვნის თანახმად, ექსპერტი შეკითხვაზე, თუ რა ზიანი მიაღებათ ერთობლივი საქმიანობის ამხანაგობის წევრებს მშენებლობის შეჩერებით სამი ან უფრო მეტი ვადით, პასუხობს შემდეგს: 1) სამი თვით მშენებლობის შეჩერებით ამხანაგობის წევრებს მიაღებათ მატერიალური ზიანი - ბეტონის გაძვირება და ქირის საერთო ოდენობა 21560 ლარი (გარდაუვალი ზიანის საერთო ოდენობა); 2) სამ თვეზე მეტი ვადით შეჩერების შემთხვევაში ამხანაგობის ჩვეულებრივ წევრებს შესაძლო ზიანის ოდენობა შეადგენს 312736 ლარს, ხოლო „მესაკუთრების“ ზიანის ოდენობა შესაძლოა აღემატოს 21560 ლარს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ექსპერტ სპეციალისტის ლ----- 2017 წლის 03 ოქტომბრის საექსპერტო დასკვნა (ტ. 1. ს.ფ. 362-363);

4.1.12. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 18.08.2017 წლის N----- ბრძანებით არ დაკმაყოფილდა ე-----ს, გ-----ს და სხვათა 03.05.2017 წლის N----- ადმინისტრაციული საჩივარი და ძალაში დარჩა სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 12.08.2016 წლის N----- და 26.09.2016 წლის N----- ბრძანებები.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 18.08.2017 წლის N----- ბრძანება (ტ.1; ს.ფ. 13-22);

4.1.13. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 10.11.2017 წლის N----- წერილით ამხანაგობა „-----ის“ თავმჯდომარეს ტ-----ს ეცნობა, რომ თბილისში, შ-----ის მიმდებარე მიწის ნაკვეთზე (ს.კ. 0-----) რვასართულიანი საცხოვრებელი სახლის აშენება, მის მომიჯნავედ და ახლოს მდებარე ტერიტორიებზე მდებარე 50-იან წლებში აშენებული კერძო სახლების საბაზრო ღირებულებაზე გავლენის დადგენა შეუძლებელია ბაზარზე შესაბამის საკვლევი მასალის არ არსებობის გამო.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 10.11.2017 წლის N----- წერილი (ტომი 1; ს.ფ. 397);

4.1.14. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 30.04.2018 წლის N----- ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, ქ. თბილისში, შ-----ში მდებარე N----- და N----- საკადასტრო კოდეზით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთებს შორის არსებული ფაქტობრივი საზღვარი (ლობე) შეესაბამება 2017 წლის 14 მარტს შპს „-----“ მიერ მომზადებულ საკადასტრო აგეგმვით/აზომვით ნახაზზე ასახულ 525 კვ.მ მიწის ნაკვეთის ჩრდილოეთ ნაწილში არსებულ საზღვარს. ხოლო ხსენებული საზღვრების (ორივე მათგანის) ნაწილი არ შეესაბამება საჯარო რეესტრში N----- და N----- საკადასტრო კოდეზით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთებს შორის არსებულ რეგისტრირებულ საზღვარს (წითელ ხაზს), რა შემთხვევაშიც ხდება გადაფარვა. კერძოდ, N----- მიწის ნაკვეთის რეგისტრირებული საზღვარი (წითელი ხაზი) მოიცავს (გადაფარავს) N----- -- მიწის ნაკვეთზე ფაქტობრივად განთავსებული შენობა-ნაგებობების ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილს 0.41 მეტრით და ასევე მოიცავს (გადაფარავს) ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში არსებულ ღობეს 0.36 მეტრით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 30.04.2018 წლის N----- ექსპერტიზის დასკვნა (ტ. 2; ს.ფ. 260-271);

4.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

4.2.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის თანახმად, მხარეები ადმინისტრაციული საქმის განხილვისას სარგებლობენ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლით მინიჭებული უფლება-მოვალეობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონვე განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა დადასტურდეს ეს ფაქტები.

სასამართლო მიუთითებს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2009 წლის 30 ივნისის გადაწყვეტილებაზე ადმინისტრაციულ საქმეზე №----- (კ-08), სადაც საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ „ყოველი კონკრეტული საქმის გადაწყვეტა სასამართლოში დაკავშირებულია გარკვეული ფაქტების დადგენასთან. ფაქტების დადგენის აუცილებლობა განპირობებულია იმით, რომ სასამართლო იხილავს და წყვეტს მხარეთა შორის წარმოქმნილ დავებს, რომლებიც სამართლით რეგულირებული ურთიერთობებიდან წარმოიშობიან.

სამართლებრივი ურთიერთობა კი შეიძლება აღმოცენდეს, განვითარდეს ან შეწყდეს მხოლოდ იურიდიული ფაქტების საფუძველზე. ე.ი ისეთი ფაქტების საფუძველზე, რომლებსაც სამართლის ნორმა უკავშირებს გარკვეულ იურიდიულ შედეგს. საქმის გარემოებების გამორკვევა და ფაქტების დადგენა მართლმსაჯულების უპირველეს ამოცანას წარმოადგენს, სწორედ დადგენილი ფაქტების საფუძველზე ხდება ნორმათშეფარდება.“

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა (მესამე პირთა) ახსნა-განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებითა და ექსპერტთა დასკვნებით. საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით. ამავე კოდექსის 105-ე მუხლის მიხედვით, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ.

განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელებმა ვერ უზრუნველყვეს იმ გარემოებების დამადასტურებელი მტკიცებულებების წარმოდგენა, რომლებზეც ისინი ამყარებდნენ თავიანთ სასარჩელო მოთხოვნას. ამასთან, წარმოდგენილი არ არის რაიმე სახის მტკიცებულება, რაც დაადასტურებდა, რომ ადმინისტრაციული აქტის გამოცემისას დარღვეულია ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მოთხოვნები.

სამოტივაციო ნაწილი

5. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა:

საქმეში არსებული მასალებისა და მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

6. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა:

6.1. ქალაქ თბილისის საკრებულოს 2009 წლის 27 მარტის №4-13 გადაწყვეტილებით დამტკიცებული „ქ.თბილისის ტერიტორიის გამოყენებისა

და განაშენიანების რეგულირების წესები”, საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილება „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ”, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი;

7. სამართლებრივი შეფასება:

7.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი შეიძლება აღიძრას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის პირველი მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ეს კოდექსი განსაზღვრავს ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის და აღსრულების, ადმინისტრაციული საჩივრის და განცხადების განხილვის, ადმინისტრაციული გარიგების მომზადების, დადებისა და შესრულების წესს. ამავე კოდექსის მეორე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი წამოადგენს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემულ ინდივიდუალურ-სამართლებრივ აქტს, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება აგრეთვე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მის უფლებამოსილებას მიკუთვნებული საკითხის დაკმაყოფილებაზე განმცხადებლისათვის უარის თქმის შესახებ, ასევე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ან დადასტურებული დოკუმენტი, რომელსაც შეიძლება მოჰყვეს სამართლებრივი შედეგები.

მოცემულ შემთხვევაში სასამართლოს მიაჩნია, რომ გასაჩივრებული აქტები - ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2017 წლის 18 აგვისტოს N----- ბრძანება, სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 26 სექტემბრის N----- და 2016 წლის 12 აგვისტოს N----- ბრძანებები წარმოადგენენ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს და დავის განხილვისას უნდა შემოწმდეს გასაჩივრებული აქტების შესაბამისობა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით დადგენილ აქტის გამოცემის მომწესრიგებელ შესაბამის ნორმებთან, ასევე სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების დებულებებთან.

7.2. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის საფუძველები

რეგლამენტირებულია საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლით, რომლის პირველი ნაწილი ადგენს, რომ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადებისა ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების ან გამოცემის წესის არსებით დარღვევად ჩაითვლება ადმინისტრაციულ სამართლებრივი აქტის გამოცემა ამ კოდექსის 32-ე, 34-ე მუხლით გათვალისწინებული წესის დარღვევით ჩატარებულ სხდომაზე ან კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სახის დარღვევით, ანდა კანონის ისეთი დარღვევა, რომლის არარსებობის შემთხვევაში მოცემულ საქმეზე მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება.

სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის შესაბამისად დადგენილია, რომ სარჩელი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის გამოცხადების მოთხოვნით დასაბუთებულია, თუ ადმინისტრაციულ სამართლებრივი აქტი კანონსაწინააღმდეგოა და ის პირდაპირ და უშუალო ზიანს აყენებს მოსარჩელის კანონიერ უფლებას ან ინტერესს ან უკანონოდ ზღუდავს მის უფლებას. ამასთან, ნებისმიერი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერება მის ფორმალურ და მატერიალურ კანონიერებას უკავშირდება, რომელთაგან ერთ-ერთის არარსებობა ზემოაღნიშნულ სამართლებრივი შედეგის წინაპირობაა. აღნიშნულთან დაკავშირებით სასამართლო განმარტავს, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში დავის საგანს ინდივიდუალურ-სამართლებრივი აქტების მატერიალური და ფორმალური კანონიერება წარმოადგენს.

ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ფორმალური კანონიერება დაკავშირებულია ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის პროცესთან და მოითხოვს, რომ ის უფლებამოსილი ორგანოს მიერ მისი გამოცემისათვის კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების სახის დაცვით და შესაბამისი ფორმით იქნეს გამოცემული. ადმინისტრაციული წარმოება, ეს არის ადმინისტრაციული ორგანოს საქმიანობა, რომელიც მიმართულია ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტის მომზადების, გამოცემისა და აღსრულებისაკენ. ადმინისტრაციული კოდექსი ადმინისტრაციულ ორგანოს ავალდებულებს, გამოსცეს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი მარტივი ადმინისტრაციული წარმოების წესით - თუ კანონი კონკრეტულ შემთხვევაში არ ითვალისწინებს სხვა სახის ადმინისტრაციული წარმოების აუცილებლობას. საქმიანობის ამ პროცესში აუცილებელია მთელი რიგი ნორმების დაცვა, რომელიც თავმოყრილია ადმინისტრაციული კოდექსის V თავში.

ინდივიდუალური ადმინისტრაციული აქტის ფორმალური კანონიერების განსაზღვრის პროცესში აუცილებელია ყურადღება მიექცეს მის დასაბუთებას, ყოველი წერილობითი ფორმით გამოცემული აქტი უნდა შეიცავდეს წერილობით დასაბუთებას. მასში მოცემული უნდა იყოს ის სამართლებრივი და ფაქტობრივი წინამძღვრები, რომელთა საფუძველზეც გამოიცა ეს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი თუ ადმინისტრაციული ორგანო მოქმედებდა დისკრეციული უფლებამოსილების საფუძველზე, იგი ვალდებულია, აქტის დასაბუთებაში მიუთითოს იმ გარემოებებზე, რომელიც საფუძვლად დაუდო თავის გადაწყვეტილებას.

მატერიალური კანონიერება კი აქტის შინაარსს უკავშირდება და მასში ასახული კონკრეტული ურთიერთობების მოწესრიგების, მისი გამოცემის სამართლებრივ საფუძველთან და ქვეყანაში მოქმედ საკანონმდებლო აქტებთან შესაბამისობის არსებობას მოითხოვს. კერძოდ, ინდივიდუალურ-სამართლებრივი აქტი, როგორც სამართლის ნორმის კონკრეტიზაციის და ინდივიდუალიზაციის აქტი, სამართლის იმ ნორმებს უნდა შეესაბამებოდეს რომელთა აღსრულებასაც ის ახდენს. ასევე, ის არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს ქვეყანაში მოქმედი სამართლის სხვა ნორმებსა და კონსტიტუციის ძირითად პრინციპებს. ამასთან, ინდივიდუალურ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის უფლებამოსილება, რამდენადაც ის საკანონმდებლო აქტის საფუძველზე და მის შესასრულებლად გამოიცემა, უნდა გამომდინარეობდეს თვით ამ სამართლებრივი აქტიდან, ამდენად, სასამართლო განმარტავს, რომ აქტის მატერიალურ კანონიერებას ზემოაღნიშნულ გარემოებათა ერთობლიობა ქმნის, ხოლო ასეთის არარსებობა მისი გაუქმების (ბათილად ცნობა, ძალადაკარგულად გამოცხადება) საფუძველია. მატერიალური კანონიერება ასევე მოიაზრებს დისკრეციული უფლებამოსილების გამოყენების მართლზომიერებას, თანაზომიერებისა და კონკრეტულობის პრინციპებს.

7.3. „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების პირველი მუხლის თანახმად, ეს დადგენილება მოიცავს საქართველოს ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვასთან დაკავშირებულ საჯარო სამართლებრივ ურთიერთობათა რეგულირების სფეროს. კერძოდ, არეგულირებს საქართველოს ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემის, სანებართვო პირობების შესრულებისა და შენობა-ნაგებობის ექსპლუატაციაში მიღების პროცესს. დასახელებული დადგენილების მე-3 მუხლის 43-ე პუნქტის თანახმად, მშენებლობის ნებართვა არის განსაკუთრებული იერარქიის ნებართვა, რომელიც როგორც წესი, იყოფა სამ ურთიერთდამოკიდებულ, მაგრამ ადმინისტრაციული წარმოების თვალსაზრისით დამოუკიდებელ სტადიად: I სტადია – ქალაქმშენებლობითი პირობების დადგენა (მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცება); II სტადია – არქიტექტურულ-სამშენებლო პროექტის შეთანხმება (არქიტექტურული

პროექტის, კონსტრუქციული ან/და ტექნოლოგიური სქემის შეთანხმება); III სტადია – მშენებლობის ნებართვის გაცემა. ამავე დადგენილების 37.1 მუხლის თანახმად, მშენებლობის ნებართვა გაცემა სამ სტადიად, გარდა 38-ე და 39-ე მუხლებით დადგენილი შემთხვევებისა, რომელთაგან თითოეულზე მიმდინარეობს დამოუკიდებელი ადმინისტრაციული წარმოება. მხოლოდ წინა სტადიით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების დასრულებისა და დადებითი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის შემდეგ შეუძლია ნებართვის მაძიებელს მოითხოვოს შემდგომი სტადიის ადმინისტრაციული წარმოების დაწყება.

ამავე დადგენილების მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, მშენებლობის სახეობებია: ა) ახალი მშენებლობა (მათ შორის, მონტაჟი); ბ) რეკონსტრუქცია; გ) რემონტი-შეკეთება, მოპირკეთება/ადჭურვა (არ საჭიროებს ნებართვას); დ) დემონტაჟი; ე) ლანდშაფტური მშენებლობა; ვ) დროებითი შენობა-ნაგებობების მონტაჟი/განთავსება.

7.4. სასამართლო ასევე ყურადღებას ამახვილებს, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 30 დეკემბრის №20-104 დადგენილებით დამტკიცებული ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის წესდების (დებულების) მე-2 მუხლით განსაზღვრულია სამსახურის მიზნები. კერძოდ, დასახელებული მუხლის თანახმად, სამსახურის მიზნებია: ა) მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებთან დაკავშირებით, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის (შემდგომში თბილისი) ადმინისტრაციულ ტერიტორიულ საზღვრებში ერთიანი საჯარო ხელისუფლების განხორციელება; ბ) თბილისის განვითარების კონცეფციის შემუშავება, მისი სივრცით -ტერიტორიული დაგეგმარების თაობაზე, შესაბამისი კვლევების ჩატარება და რეკომენდაციების მომზადება; გ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, კანონით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელება. 3.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამსახურის ერთ-ერთ ფუნქციას წარმოადგენს არქიტექტურულ-ქალაქთმშენებლობითი პროცესების მართვა თბილისის ადმინისტრაციული საზღვრებით დადგენილ ტერიტორიაზე, ხოლო „ვ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დადგენილი წესით სამშენებლოდ მიწის ნაკვეთის გამოყენების პირობების დადგენა, არქიტექტურულ-სამშენებლო პროექტის შეთანხმება, მშენებლობის ნებართვის გაცემა და კანონმდებლობით დადგენილი წესით, მათში ცვლილებების შეტანა.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ ზემოაღნიშნულ უფლებამოსილებათა განხორციელება ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან ხორციელდება არქიტექტურულ - სამშენებლო სფეროს მარეგულირებელი კანონმდებლობის საფუძველზე. ამასთან, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ. თბილისის

მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახური არის ქ. თბილისში არქიტექტურულ - სამშენებლო სფეროში ერთადერთი ერთიანი საჯარო ხელისუფლების განმახორციელებელი ორგანო, იგი ვალდებულია იზრუნოს ქალაქის მხატვრული იერსახის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის და ამ კუთხით იგი სარგებლობს დისკრეციული უფლებამოსილებით. შესაბამისად, დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებში, შესაძლებლობა აქვს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში საქმის გარემოებების შესწავლისა და შეფასების შემდგომ განსაზღვროს ამა თუ იმ სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების მიზანშეწონილობა და მისი შესაბამისობა სამსახურის მიერ შემუშავებულ ქალაქის განვითარების პოლიტიკასთან.

საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 33-ე მუხის პირველი პუნქტის თანახმად, მშენებლობის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია: ა) ამ დადგენილების შესაბამისად გაცემული მშენებლობის ნებართვა; ბ) ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი დოკუმენტაცია, რომელიც ცალსახად მიუთითებს მშენებლობის შესაძლებლობაზე; გ) კანონმდებლობა, მათ შორის, ეს დადგენილება, სამშენებლო რეგლამენტი და ტერიტორიების სივრცითი მოწყობისა და ქალაქმშენებლობითი დოკუმენტების მოთხოვნები.

7.5. საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების სადავო პერიოდში მოქმედი რედაქციის 36-ე მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით, მშენებლობის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია კანონმდებლობით, მათ შორის ამ დადგენილებით, განსაზღვრულ შემთხვევებში სათანადო წესით მიღებული მშენებლობის ნებართვა, ხოლო მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, მშენებლობის ნებართვა გაიცემა ახალ მშენებლობაზე (მათ შორის მონტაჟზე), ხოლო 37-ე მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით, მშენებლობის ნებართვა გაიცემა სამ სტადიად, გარდა 38-ე და 39-ე მუხლებით დადგენილი შემთხვევებისა, რომელთაგან თითოეულზე მიმდინარეობს დამოუკიდებელი ადმინისტრაციული წარმოება. მხოლოდ წინა სტადიით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების დასრულებისა და დადებითი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის შემდეგ შეუძლია ნებართვის მაძიებელს მოითხოვოს შემდგომი სტადიის ადმინისტრაციული წარმოების დაწყება. ამავე ქვეპუნქტის შესაბამისად, მშენებლობის ნებართვის გაცემის სტადიებია: I სტადია – ქალაქმშენებლობითი პირობების დადგენა (შემდგომში – მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების დამტკიცება); II სტადია – არქიტექტურულ-სამშენებლო პროექტის შეთანხმება; III სტადია – მშენებლობის ნებართვის გაცემა.

დასახელებული დადგენილების მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ამ დადგენილების მიზნებისათვის შენობა-ნაგებობები და სამშენებლო

სამუშაოები მშენებლობის ნებართვის გაცემისა და ექსპლუატაციაში მიღებისათვის იყოფა 5 კლასად: ა) I კლასი – შენობა-ნაგებობები, რომლებიც მშენებლობის ნებართვას არ საჭიროებს; ბ) II კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის დაბალი ფაქტორით; გ) III კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის საშუალო ფაქტორით; დ) IV კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის მაღალი ფაქტორით; ე) V კლასი – შენობა-ნაგებობები რისკის მომეტებული ფაქტორით (განსაკუთრებული მნიშვნელობის შენობა-ნაგებობები). ამავე დადგენილების 76-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, მე-4 კლასის შენობა-ნაგებობის მშენებლობის ნებართვა გაიცემა დადგენილების VIII–XIII თავების შესაბამისად და ამ მუხლის მოთხოვნათა გათვალისწინებით. აღნიშნული მუხლის მე-2 ნაწილით IV კლასის შენობა-ნაგებობის ახალი მშენებლობისათვის მშენებლობის ნებართვა გაიცემა სამშენებლოდ მიწის ნაკვეთის გამოყენების პირობების, ამ დადგენილებით განსაზღვრულ შემთხვევებში შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის, კონსტრუქციული ან/და ტექნოლოგიური სქემის, სამშენებლო დოკუმენტის პროექტის და სათანადო საექსპერტო დასკვნის საფუძველზე. მე-3 ნაწილი ითვალისწინებს, რომ IV კლასის შენობა-ნაგებობის რეკონსტრუქციის მშენებლობის ნებართვა გაიცემა სამშენებლო დოკუმენტის პროექტისა და სათანადო საექსპერტო დასკვნის, საჭიროების შემთხვევაში, დამატებითი მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ გამოყენების პირობების საფუძველზე. მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულია, რომ IV კლასის შენობა-ნაგებობის სადემონტაჟო სამუშაოების მშენებლობის ნებართვა გაიცემა სამშენებლო დოკუმენტის პროექტისა და სათანადო საექსპერტო დასკვნის საფუძველზე.

განსახილველ შემთხვევაში მხარეთა ახსნა-განარტებებისა და საქმეში არსებული მტკიცებულებების საფუძველზე დადგენილია, რომ საპროექტო ობიექტი მიეკუთვნება IV კლასის შენობას, სადაც მშენებლობა დასაშვებია „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების VIII–XIII თავების შესაბამისად და რაც ნიშნავს იმას, რომ IV კლასს დაქვემდებარებული შენობა-ნაგებობის მშენებლობის მწარმოებელმა პირმა უნდა მიმართოს ნებართვის გამცემ ორგანოს და აცნობოს მის მიერ განზრახული IV კლასს დაქვემდებარებული შენობა-ნაგებობის მშენებლობის შესახებ, რომელზეც ნებართვის გამცემი ორგანო გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს დაგეგმილი მშენებლობის ქალაქმშენებლობით დოკუმენტებთან შესაბამისობის თაობაზე.

დადგენილია, რომ სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 18.04.2016 წლის N----- ბრძანებით დაკმაყოფილდა ტ-----ს N----- განცხადება და დადგენილ იქნა ქალაქ თბილისში, ჟ-----/ქალაქ თბილისში, შ----- ---ის მიმდებარედ ვ----- და ლ----- საკუთრებაში არსებული N----- საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის

სამშენებლოდ გამოყენების პირობები, მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობის მიზნით.

სასამართლო დადგენილად მიიჩნევს ასევე, რომ ტ-----მ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების“ შესაბამისად განცხადებით მიმართა ქალაქ თბილისის მერიის სსიპ ქ.თბილისის არქიტექტურის სამსახურს, ქ.თბილისში, ჟ----- მიმდებარედ მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის არქიტექტურული პროექტის შეთანხმების თაობაზე მოთხოვნით და მის მიერ ქალაქ თბილისის მერიის სსიპ ქალაქ თბილისის არქიტექტურის სამსახურში წარდგენილი იქნა ზემოაღნიშნული დადგენილებით გათვალისწინებული ყველა ის დოკუმენტი, რომელიც აუცილებელი იყო მშენებლობის ნებართვისა და სანებართვო მოწმობის მისაღებად. დადგენილია, რომ სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 12 აგვისტოს N----- ბრძანებით ქ. თბილისში, ჟ-----ის მიმდებარედ, თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე, ს.კ. 0----- შეთანხმდა მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის არქიტექტურული პროექტი. აღნიშნულის შემდგომ კი სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 26 სექტემბრის N----- ბრძანებით ქ. თბილისში, ჟ-----ის მიმდებარედ, თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე, ს.კ. 0-----, მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის საფუძველზე გაიცა მშენებლობის ნებართვა და გაცემულად ჩაითვალა მშენებლობის სანებართვო მოწმობა. მშენებლობის ვადა განისაზღვრა 27.09.2016 წლიდან 27.09.2018 წლის ჩათვლით.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ სადავო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების შინაარსის გათვალისწინებით, განსახილველი დავის ფარგლებში უნდა დადგინდეს და შეფასდეს, რამდენად კანონშესაბამისად განხორციელდა ადმინისტრაციულ ორგანოთა მიერ არქიტექტურული პროექტის შეთანხმება და მის საფუძველზე სამშენებლო ნებართვის გაცემა.

7.6. სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქმშენებლობის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს კანონზე, რომლის შესაბამისად, ქ. თბილისის საკრებულოს 2009 წლის 27 მარტის N---- გადაწყვეტილებით დამტკიცებული იქნა „ქალაქ თბილისის ტერიტორიის გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების წესები“ (ძალადაკარგულია ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 05/24/2016 N 14-39 დადგენილებით). აღნიშნული წესები არეგულირებდა ქ. თბილისის ტერიტორიებისათვის ქალაქმშენებლობის სპეციფიურ სამართლებრივ ურთიერთობებს, განსაზღვრავდა ამ სამართალურთიერთობის მონაწილეთა და მესამე პირთა უფლება-მოვალეობებს.

ქალაქ თბილისის საკრებულოს 2009 წლის 27 მარტის №4-13 გადაწყვეტილებით დამტკიცებული „ქ.თბილისის ტერიტორიის გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების წესის“ 34-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, ამ თავის მიზნებისათვის სამშენებლო მიწის ნაკვეთის საზღვარი (საკადასტრო საზღვარი) არის 2 სახის: ა) სამშენებლო მიწის ნაკვეთის საზოგადოებრივი საზღვარი – როდესაც სამშენებლო მიწის ნაკვეთი ესაზღვრება ქუჩას ან/და სხვა საზოგადოებრივ სივრცეს (მათ შორის ჩიხს), ბ) სამშენებლო მიწის ნაკვეთის სამეზობლო საზღვარი – როდესაც სამშენებლო მიწის ნაკვეთი ესაზღვრება სამშენებლო მიწის ნაკვეთს, ან ისეთ არასამშენებლო მიწის ნაკვეთს, რომელიც არ წარმოადგენს საზოგადოებრივ სივრცეს. ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, მიჯნის ზონა წარმოადგენს სამშენებლო მიწის ნაკვეთის იმ ნაწილს, რომელიც მიწის ნაკვეთის სამეზობლო საზღვრებიდან დაშორებულია 3,0 მეტრ მანძილზე ნაკლებით, ხოლო 15-ე პუნქტის თანახმად, შენობის საანგარიშო ზედაპირის ან მისი ნაწილის განთავსება სამშენებლო მიწის ნაკვეთის მიჯნის ზონაში დასაშვებია სამეზობლო საზღვრის მხარეს კარის, ფანჯრის, სამტრედეს და კედელში არსებული სხვა ღია ნაწილის, ასევე აივნის, ერკერის და ტერასის გარეშე. ამავე მუხლის მე-19 პუნქტის თანახმად, შენობის სამეზობლო საზღვრის მხარეს კარის, ფანჯრის, სამტრედეს და კედელში არსებული სხვა ღია ნაწილის საანგარიშო ზედაპირზე მოწყობის სიმაღლე დამოკიდებულია შენობის სამეზობლო საზღვრის მხარეს არსებულ საანგარიშო ზედაპირსა და სამეზობლო საზღვრის წარმოსახვით ვერტიკალურ სიბრტყემდე პერპენდიკულარულ დაშორებაზე ქვემოთ მოცემული ჩამონათვალის შესაბამისად: ა) 3.0 მ დაშორების შემთხვევაში – 7.5 მ-მდე სიმაღლეზე; ბ) 3.0 მ-დან 7.5 მ-მდე დაშორების შემთხვევაში – შემდეგი ფორმულის შემდეგი შეფარდების შესაბამისად: დაშორება გაყოფილი 0.4-ზე; გ) 7.5 მ-ზე მეტი დაშორების შემთხვევაში – საანგარიშო ზედაპირის მაქსიმალურ სიმაღლემდე.

სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს ამავე ნორმის მე-20 ნაწილზე, რომლის თანახმადაც, სამეზობლო საზღვრიდან 5.0 მეტრამდე მანძილზე დაუშვებელია შენობის ნაწილის კონსტრუქციად და მოსაპირკეთებლად წვადი სამშენებლო მასალების გამოყენება. აღნიშნული პირობა ასევე ეხება შენობის იმ ნაწილს, რომელიც საზოგადოებრივი საზღვრის მხარეს არის განთავსებული, იმ შემთხვევაში, როდესაც ქუჩის სიგანე 5.0 მ-ზე ნაკლებია. ნორმის 21-ე მუხლი ითვალისწინებდა სამშენებლო მიწის ნაკვეთზე მიჯნის ზონაში სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნათა დაცვით ასევე დასაშვები დამხმარე შენობა-ნაგებობის განთავსების შესაძლებლობას, რომლის სიმაღლე გრუნტის ზედაპირიდან არ აღემატება 3.5 მეტრს, ხოლო ქანობიანი სახურავის შემთხვევაში კეხამდე 5.0 მეტრს.

განსახილველ შემთხვევაში სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ამონაწერის საფუძველზე დგინდება, რომ თბილისში, შ-----ში (ს.კ. 0-----

-----) მდებარე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების უძრავი ქონება, საკუთრების უფლებით 2013 წლის 22 ივლისიდან აღრიცხულია გ-----ს, ზ-----ა და ნ----- სახელზე.

სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ამონაწერის საფუძველზე დადგენილია, რომ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების უძრავი ქონება, მის: თბილისი ქ----- / ქ. შ-----ის მიმდებარედ, ს.კ. 0----- საკუთრების უფლებით 08.02.2017 წლიდან აღრიცხულია ამხანაგობა „-----ის“ სახელზე.

საქმეში არსებული მტკიცებულებების საფუძველზე დადგენილია, რომ ქ. თბილისში შ-----ის მიმდებარედ N----- საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული უძრავი ქონების მომიჯნავეს წარმოადგენს N-----, N----- და N----- საკადასტრო კოდებით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთები. ასევე დადგენილია, რომ მხოლოდ გ-----ს თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთს გააჩნია სამეზობლო საზღვარი საპროექტო N----- საკადასტრო კოდით რეგისტრირებულ მიწის ნაკვეთთან და ამ მხარეს განთავსებულია საპროექტო ობიექტის „ა-ე“ ფასადი.

საქმის მასალებში წარმოდგენილი საპროექტო დოკუმენტაციის საფუძველზე, დგინდება, რომ სამეზობლო საზღვრის მხარეს მოქცეული ფასადი, 0.00 ნიშნულზე „ა-ბ“ ღერძებში არსებული ღია ნაწილის გარდა, არის ყრუ, თუმცა სამშენებლო ობიექტი მიწის ნაკვეთის მიჯნის ზონიდან, შეთანხმებული გეგმგემის გათვალისწინებით დაშორებულია 445 სანტიმეტრით. შესაბამისად, დასახელებულ ფაქტობრივ გარემოებებზე დაყრდნობით, სასამართლო მიიჩნევს, რომ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დაცულია მიჯნის ზონაში შენობა-ნაგებობისა და მისი ნაწილების განთავსების წესი, რაც სრულად უზრუნველყოფს ჩაუხედავობის პრინციპის დაცვას. შესაბამისად, სასამართლო დადასტურებულად მიიჩნევს მოპასუხეთა მითითებას, რომ მათ გამოიკვლიეს სადავო ტერიტორიის ფარგლებში არსებულ სხვა მიწის ნაკვეთთა სტატუსი და გადაწყვეტილება მხოლოდ საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებათა დადგენის შემდეგ იქნა მიღებული. აღნიშნულს თავად მოსარჩელე მხარეებიც სადავოდ არ ხდიათ და მიუთითებენ, რომ გ-----ს თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთთან (ს/კ 0-----) მიმართებით დაცულია ქ. თბილისის საკრებულოს 2009 წლის 27 მარტის N----- გადაწყვეტილებით დამტკიცებული „ქალაქ თბილისის ტერიტორიის გამოყენებისა და განაშენიანების რეგულირების წესები“.

მოცემულ შემთხვევაში ასევე, მნიშვნელოვანია, რომ სსიპ თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 26 სექტემბრის N----- ბრძანებით ქ. თბილისში, ქ-----ის მიმდებარედ, თანასაკუთრებაში არსებულ

მიწის ნაკვეთზე, ს.კ. 0-----, მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის შეთანხმებული არქიტექტურული პროექტის საფუძველზე გაიცა მშენებლობის ნებართვა და გაცემულად ჩაითვალა მშენებლობის სანებართვო მოწმობა. დამკვეთს განემარტა, რომ ვალდებულია სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე სამშენებლო მოედანზე იქონიოს პასუხისმგებელი პირის მიერ ხელმოწერილი სამშენებლო დოკუმენტი კანონით გათვალისწინებული სრული შემადგენლობით, მათ შორის, სამშენებლო მიწის ნაკვეთის საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევა; საჭიროების შემთხვევაში, შენობა-ნაგებობებისა და მიწის ნაკვეთ(ებ)ის კვლევა საქართველოს მთავრობის 24.03.2009 წლის №57 დადგენილების 35-ე მუხლის შესაბამისად; მშენებლობის ორგანიზაციის პროექტი საქართველოს მთავრობის 24.03.2009 წლის №57 დადგენილების 61-ე მუხლის შესაბამისად; კონსტრუქციული პროექტი, რომელიც შედგება შენობა-ნაგებობის ძირითადი კონსტრუქციული სისტემის დეტალური პროექტისგან, მათ შორის, ფუძე-საძირკვლისაგან; სავალდებულო საექსპერტო შეფასებები საქართველოს მთავრობის 24.03.2009 წლის N57 დადგენილების მოთხოვნათა შესაბამისად. მწვანე ნარგავების (გარდა ხილ-კენკროვანი მცენარეებისა) ჭრის/გადარგვის აუცილებლობის შემთხვევაში, ქ. თბილისის მერიის ეკოლოგიისა და გამწვანების საქალაქო სამსახურიდან მიღებული შესაბამისი ნებართვა; მიწისზედა/მიწისქვეშა ხაზობრივი ნაგებობების არსებობის შემთხვევაში, შესაბამისი მესაკუთრის თანხმობა/ნებართვა.

სასამართლო დამატებით მიუთითებს შპს „-----ის“ კონსტრუქციულ დასკვნაზე, რომლის თანახმად, დამკვეთის ტ-----ს დავალებით მოხდა შ-----ის მომიჯნავედ არსებული შენობა-ნაგებობების კონსტრუქციული ელემენტების შესწავლა. შ----- მიეკუთვნება ქ. თბილისის საბურთალოს რაიონს. კულტურული მემკვიდრეობის ზონად არ განიხილება. სამშენებლოდ გათვალისწინებულ ტერიტორიას უშუალოდ ესაზღვრება: იგივე მისამართზე რეგისტრირებული საცხოვრებელი სახლები, რომელთა საკადასტრო კოდებია 0-----; 0-----; 0----- და ასევე ესაზღვრება დაურეგისტრირებელი 1 და 2 სართულიანი ერთმანეთზე წითელი ხაზის პარალელურად განაშენიანებული საცხოვრებელი სახლები. საკადასტრო კოდი 0----- წარმოადგენს ორსართულიან აგურის შენობას სარდაფით. სარდაფის იატაკი მიწის დონიდან ჩაღრმავებულია 1.8 მ-ით. საძირკვლის ძირი კი 2.6 მ-ით. სარდაფის კედლები განხორციელებულია მონოლითური ბეტონით სისქით 45მ. სართულების კედლები და ტიხრები განხორციელებულია წითელი კერამიკული აგურით. ორივე დონეში გააჩნია რკინაბეტონის სარტყლები. სახურავი განხორციელებულია ხის ნივნივებზე თუნუქისა და ასბესტის ფენილით. სართულშუა გადახურვები ხის კოჭებზე. ვიზუალური დათვალიერებით ჩანს, რომ შენობა ჯანსაღია. არავითარი მახასიათებელი ბზარები არ შეინიშნება. ზემოთჩამოთვლილი შენობებიდან, აღნიშნული შენობა ესაზღვრება საპროექტო შენობას ყველაზე ახლოს, საპროექტო შეობის ღერძიდან 0.507 მ-ით. მანძილი შუქში რჩება 0.307 მ, რომელიც სავსებით

საკმარისია ყალიბის და ინვენტარის დასამონტაჟებლად. როგორც ურთიერთზეგავლენის ანგარიშიდან ჩანას, საპროექტო და არსებული შენობების საძირკველები დაფუძნებული იქნება ერთ დონეზე არაკუმშვად გრუნტებზე, რაც საშუალებას იძლევა საპროექტო შენობა მაქსიმალურად მიუახლოვდეს არსებულ შენობას. საკადასტრო კოდები 0-----; 0----- საპროექტო შენობიდან დაშორებულია 5 მეტრით ვიზუალურად ორივე შენობა ჯანსაღია, მშენებარე შენობისაგან გავლენა არ ხდება. დაურეგისტრირებული 1 და 2 სართულიანი შენობები, რომლებიც განლაგებულია წითელი ხაზის გასწვრივ დ საკადასტრო რუკაზე არ ფიქსირდება, გაზომილ იქნა ადგილზე და საპროექტო შენობის ერთი კუთხე უახლოვდება 1 მ-ით, დანარჩენი კი მოშორებულია სხვადასხვა მანძილით ისე, რომ გავლენების ანგარიშიდან გამომდინარე ყველა პირობა დაცულია. ჩატარებული ანალიზის საფუძველზე, დადგინდა, რომ შ-----ში მშენებლობის განხორციელება საფრთხეს ვერ შეუქმნის მომიჯნავე შენობა-ნაგებობებს და რეკომენდაცია მიეცა განხორციელებისთვის.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-5 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების საწინააღმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად კი, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ან სხვა სახის ქმედება, რომელიც იწვევს ადამიანის საქართველოს კონსტიტუციით მინიჭებული უფლებების ან თავისუფლებების შეზღუდვას, დაიშვება მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავის შესაბამისად, კანონით ან მის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე აქტით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულებას წარმოადგენს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებათა გამოკვლევა. სწორედ საქმის გარემოებათა შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე უნდა იქნეს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გადაწყვეტილება მიღებული.

ზემოაღნიშნული ნორმების განმარტებიდან გამომდინარე ნათელია, რომ ადმინისტრაციულმა ორგანომ ყოველმხრივ უნდა გამოიკვლიოს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებები და ისე გამოსცეს ადმინისტრაციული აქტი. მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოს საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე მიაჩნია, რომ ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურმა, კანონით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში,

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 96-ე მუხლის შესაბამისად, საქმის ფაქტობრივი გარემოებების გამოკვლევის შემდეგ მიიღო გასაჩივრებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები - **2016 წლის 26 სექტემბრის N----- და 2016 წლის 12 აგვისტოს N----- ბრძანებები**. მოსარჩელებმა კი, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად, ვერ დაასაბუთეს, თუ რატომ ეწინააღმდეგება ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება კანონს და კონკრეტულად რა გარემოება არ იქნა გამოკვლეული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ, რომლის გამოკვლევისა და დადგენის შემთხვევაში, შესაძლებელი იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილების მიღება. ამდენად, ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სარჩელი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის არქიტექტურის სამსახურის **2016 წლის 26 სექტემბრის N----- და 2016 წლის 12 აგვისტოს N----- ბრძანებების** ბათილად ცნობის თაობაზე მოთხოვნების ნაწილში უსაფუძვლოა და ამ ნაწილში არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

7.7. სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს მოსარჩელეთა განმარტებაზე, კერძოდ მოსარჩელები ძირითადად აპელირებენ სამომავლო საფრთხეზე, მიუთითებენ, რომ მშენებლობის ნებართვა გაცემულია კანონის უხეში დარღვევით. სადავო ბრძანებები წინააღმდეგობაში მოდის სახანძრო უსაფრთხოების წესებთან. მოსარჩელებს მიაჩნიათ, რომ პროექტის შეთანხმებით და ნებართვის გაცემით ადმინისტრაციულმა ორგანომ საფრთხის ქვეშ დააყენა მათი და მათი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება. მოსარჩელები ასევე მიუთითებენ, რომ მათ მომიჯნავე ტერიტორიაზე მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლის აშენება გამოიწვევს მათი საცხოვრებელი სახლის ღირებულებების მკვეთრად გაუფასურებას და საგზაო მოძრაობის კოლაფსს. ამასთან მიუთითებენ, რომ პროექტი არ ასახვას რეალობას და სრულადაა დარღვეული.

სასამართლო განმარტავს, რომ სასამართლო დავის საგანს წარმოადგენს კონკრეტული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები, მათი შესაბამისობა კანონმდებლობის მოთხოვნებთან და აქტების გამოცემის ფაქტობრივ-სამართლებრივი საფუძვლების შემოწმება. ამდენად, არსებულ ვითარებაში, სასამართლო ვერ იმსჯელებს სამომავლო სავარაუდო ფაქტებზე და განსაზღვრული დავის ფარგლებში სასამართლო ვერ შეაფასებს სადავო აქტების კანონიერებას სამომავლო აბსტრაქტული და სავარაუდო საფრთხის წარმოშობასთან მიმართებით, არამედ ხელმძღვანელობს არსებული ფაქტობრივი გარემოებების შესწავლით.

ამასთან, სასამართლო განმარტავს, რომ გასაჩივრებული ადმინისტრაციულ-

სამართლებრივი აქტები წარმოადგენს აღმჭურველ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს. კერძოდ, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტის თანახმად, აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელიც დაინტერესებულ მხარეს ანიჭებს რაიმე უფლებას ან სარგებელს.

სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის მე-4 ნაწილზე, რომლის თანახმად, დაუშვებელია კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, თუ დაინტერესებულ მხარეს კანონიერი ნდობა აქვს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმართ, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირთა კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. ამავე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, დაინტერესებული მხარის კანონიერი ნდობა არსებობს იმ შემთხვევაში, თუ მან ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება და უკანონო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობით მას მიადგება ზიანი. კანონიერი ნდობა არ არსებობს, თუ მას საფუძვლად უდევს დაინტერესებული მხარის უკანონო ქმედება.

სასამართლო მიუთითებს, რომ სადავო საკითხთან მიმართებაში მნიშვნელოვანია გაირკვეს, გასაჩივრებული აქტი ექცევა თუ არა ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის მე-4 ნაწილის პირველი წინადადებით განსაზღვრულ კატეგორიაში, რადგან გატარებული მმართველობითი ღონისძიების სტაბილურობის და პირის კანონიერი ნდობის დაცვის უზრუნველსაყოფად კანონმდებელი განსაკუთრებული სამართლებრივი დაცვის ობიექტად აცხადებს თვით კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს და ადგენს მისი გაბათილების დაუშვებლობის სტანდარტს, პირის კანონიერი ნდობის არსებობის პირობებში. ამავე მუხლის მე-5 ნაწილით განსაზღვრულია, როგორ უნდა შემოწმდეს დაინტერესებული მხარის კანონიერი ნდობის არსებობა, კერძოდ, თუ მხარემ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება და უკანონო ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობით მას მიადგება ზიანი. ამდენად, შეფასების საგანს წარმოადგენს ადმინისტრაციული სამართლის ასევე უმნიშვნელოვანესი კანონიერებისა და კანონიერი ნდობის პრინციპებს შორის კონფლიქტი. ამ პირობებში თანაზომიერების პრინციპის მეშვეობით უნდა დადგინდეს, თუ რომელი პრინციპის დაცვა არის კონკრეტულ შემთხვევაში პრიორიტეტული, რომელი პრინციპია აღმატებული ხარისხის და რომლის უზრუნველყოფა არის დაცვის ღირსი. სასამართლო მიუთითებს, რომ კანონიერების პრინციპი პრიორიტეტულია კანონიერი ნდობის პრინციპთან

მიმართებით, თუ აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირის კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. ამგვარი გარემოებების დადასტურების შემთხვევაში გადის აღმჭურველი აქტი განსაკუთრებული სამართლებრივი დაცვის ქვეშ მყოფი უკანონო აქტების ფარგლებიდან, რამდენადაც ადგილი აქვს საჯარო ინტერესების არსებითად დარღვევას. ამასთან, არსებითი ხასიათის დარღვევა მაშინაა სახეზე თუ სხვა პირთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვა შეუძლებელია მოცემული ადმინისტრაციული აქტის გაუქმების გარეშე.

„ადმინისტრაციული აქტი, როგორც გენერალური მოწესრიგების, სამართლის ნორმის კონკრეტიზაციის და ინდივიდუალიზაციის აქტი, უნდა ემყარებოდეს სამართლებრივ საფუძველს მიუხედავად აქტის აღმჭურველი თუ ამკრძალავი ხასიათისა, რამდენადაც ერთი პირისათვის აღმჭურველი ხასიათის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით შესაძლოა მესამე პირების უფლებების შეზღუდვა“ (საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2010 წლის 3 თებერვლის განჩინება საქმეზე №----- (კ-09)).

სასამართლოს მიაჩნია, რომ მესამე პირის კანონიერი ნდობა ადმინისტრაციულ ორგანოს მიერ გამოცემული სადავო აქტის მიმართ უდავოდ დადგენილია, რადგან გასაჩივრებული აქტების საფუძველზე დაწყებული იყო მშენებლობა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების შესწავლის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, მოსარჩელეთა საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთებისა და საპროექტო ტერიტორიის განლაგების მიიჩნევს, რომ არ იკვეთება მოსარჩელეთა კანონით დაცულ ინტერესთა და უფლებათა იმგვარი ხელყოფა, რომელიც სადავო აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების გაუქმებას განაპირობებდა. სასამართლოს მოსაზრებით, სადავო აქტის ბათილად ცნობის პირობებში ადგილი ექნება მიწის მშენებლობის მწარმოებელი პირისთვის დიდი ოდენობით მატერიალური ზიანის მიყენების ფაქტს, განსხვავებით მოსარჩელეებისაგან. მოსარჩელეებისთვის მიყენებული ან/და მოსალოდნელი ზიანის დადგომის ფაქტი განსახილველი დავის ფარგლებში არ დგინდება.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილებით დამტკიცებულ „მშენებლობის ნებართვის გაცემის და სანებართვო პირობების წესის“ 35-ე მუხლის მე-5 პუნქტის დანაწესზე, რომლის თანახმად, ჩამოყალიბებული განაშენიანებით შეზღუდულ პირობებში მშენებლობის განხორციელებისას დამკვეთმა, დამპროექტებელმა და მშენებელმა უნდა

უზრუნველყონ ყველა საჭირო ღონისძიების განხორციელება, რათა გამოირიცხოს მათი მიზეზით მიწის ნაკვეთის მოსაზღვრე შენობა-ნაგებობების კონსტრუქციების დეფორმაცია და დაზიანება, წინააღმდეგ შემთხვევაში, დამკვეთი ვალდებულია ასეთი ფაქტის დადასტურებისას: ა) საკუთარი ხარჯებით გამოასწოროს მიწის ნაკვეთის მოსაზღვრე შენობა-ნაგებობების კონსტრუქციების დეფორმაცია და დაზიანება; ბ) იმ შემთხვევაში, თუ ვერ ხერხდება მიწის ნაკვეთის მოსაზღვრე შენობა-ნაგებობების კონსტრუქციების დეფორმაციისა და დაზიანების გამოსწორება, მაშინ მოახდინოს შესაბამისი კომპენსირება მოსაზღვრე დაზიანებული შენობა-ნაგებობის მესაკუთრესთან შეთანხმების საფუძველზე. ამდენად, მესამე პირის მხრიდან სანებართვო დოკუმენტაციით გათვალისწინებულ ვალდებულებათა დარღვევა, მათ შორის საჭიროებიდან გამომდინარე, საქართველოს მთავრობის 24.03.2009 წლის N57 დადგენილების 35-ე მუხლით დადგენილი ვალდებულების უგულებელყოფა, წარმოადგენს დამკვეთის პასუხისმგებლობის დაკისრების და არა აქტის ბათილად ცნობის საფუძველს.

7.8. მოსარჩელეთა მოთხოვნას წარმოადგენს ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2017 წლის 18 აგვისტოს N----- ბრძანების ბათილად ცნობა, რომლითაც უარი ეთქვა მხარეს ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე. მოთხოვნის ამ ნაწილში სარჩელი ასევე უსაფუძვლოა შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹-ე მუხლის მესამე ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს ბათილად ცნობს მისი გამომცემი ადმინისტრაციული ორგანო, ხოლო საჩივრის ან სარჩელის შემთხვევაში – ზემდგომი ადმინისტრაციული ორგანო ან სასამართლო. ამავე კოდექსის 185-ე მუხლის თანახმად, თუ ამ თავით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ საჩივართან დაკავშირებით ადმინისტრაციული წარმოებისას გამოიყენება მარტივი ადმინისტრაციული წარმოების წესები.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 201-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ ორგანოს ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვის შედეგად გამოაქვს ერთ-ერთი შემდეგი გადაწყვეტილება: ა) ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილების შესახებ; ბ) ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის თაობაზე; გ) ადმინისტრაციული საჩივრის ნაწილობრივ დაკმაყოფილების შესახებ. ამავე მუხლის მესამე ნაწილის თანახმად კი ადმინისტრაციულ საჩივართან დაკავშირებულ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს კანონიერებისა და მიზანშეწონილობის თვალსაზრისით ამოწმებს ადმინისტრაციული ორგანო. ადმინისტრაციული საჩივრის განმხილველი ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია შეამოწმოს, აკმაყოფილებს თუ არა ადმინისტრაციულ-

სამართლებრივი აქტი კანონის იმ მოთხოვნას, რომელიც ადმინისტრაციული საჩივრის წარმდგენ პირს ანიჭებს რაიმე უფლებას ან უპირატესობას.

სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოცემულ შემთხვევაში საჩივრის განმხილველმა ორგანომ საქმის ფაქტობრივი გარემოებების სრულყოფილად შესწავლის შემდეგ მიიღო გადაწყვეტილება საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ და შესაბამისად არ არსებობს ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის 2017 წლის 18 აგვისტოს N----- ბრძანების ბათილად ცნობის სამართლებრივი საფუძველი.

7.9. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ამ კოდექსის 22-ე მუხლში აღნიშნულ სარჩელთან დაკავშირებით სასამართლო უფლებამოსილია გამოიტანოს გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული აქტის ბათილად ცნობის შესახებ, თუ ადმინისტრაციული აქტი ეწინააღმდეგება კანონს და ის პირდაპირ და უშუალო (ინდივიდუალურ) ზიანს აყენებს მოსარჩელის კანონიერ უფლებას, ან ინტერესს ან უკანონოდ ზღუდავს მას.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 60¹ მუხლში ჩამოთვლილია ის საფუძველები, რომელთა არსებობის შემთხვევაშიც შესაძლებელია ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა. კერძოდ, დასახელებული მუხლის პირველი ნაწილი ადგენს, რომ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს, ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადებისა ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების ან გამოცემის წესის არსებით დარღვევად ჩაითვლება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ამ კოდექსის 32-ე ან 34-ე მუხლით გათვალისწინებული წესის დარღვევით ჩატარებულ სხდომაზე ან კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების სახის დარღვევით, ანდა კანონის ისეთი დარღვევა, რომლის არარსებობის შემთხვევაში მოცემულ საკითხზე მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102.1-ე მუხლით თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნასა და შესაგებელს. ამ მუხლის მეხამე პუნქტის თანახმად, საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით. ასევე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-17 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მოსარჩელე ვალდებულია დაასაბუთოს თავისი სარჩელი და წარადგინოს შესაბამისი მტკიცებულებები. სასამართლო განმარტავს, რომ კანონის მითითებული

ნორმის შინაარსიდან გამომდინარე იმ ვითარებაშიც კი, როდესაც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის შესახებ სარჩელის წარდგენისას მტკიცების ტვირთი ეკისრება ადმინისტრაციულ ორგანოს, მოსარჩელე არ თავისუფლდება ვალდებულებისაგან, კონკრეტული მტკიცებულების მითითებისა და წარდგენის გზით დაადასტუროს ის გარემოებები, რომლებზეც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნას, ანუ დაასაბუთოს თავისი სარჩელი. სასამართლო თვლის, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში მოსარჩელეებმა ვერ შეძლეს წარმოედგინა მისი სასარჩელო მოთხოვნის დამადასტურებელი მტკიცებულება.

ზემოაღნიშნული მსჯელობიდან გამომდინარე, სასამართლო მიიჩნევს, სარჩელი უსაფუძვლოა, რადგან ადგილი არ აქვს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლით გათვალისწინებულ კანონის დარღვევას, გასაჩივრებულ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებში ასახული კონკრეტული ურთიერთობის მოწესრიგება შეესაბამება მათი გამოცემის სამართლებრივ საფუძვლებს და წინააღმდეგობაში არ მოდის მოცემული ურთიერთობის მარეგულირებულ სამართლებრივ ნორმებთან, რის გამოც სასარჩელო მოთხოვნა უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

დადგენილია, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 13 სექტემბრის განჩინებით (საქმე №-----) მოსარჩელეების - ე-----ს, გ-----ს, ე-----ს, ზ-----ს, ბ-----ს, დ-----, ა-----ს შუამდგომლობა ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მოქმედების შეჩერების თაობაზე დაკმაყოფილდა და შეჩერდა გასაჩივრებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის - ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ქ.თბილისის არქიტექტურის სამსახურის 2016 წლის 26 სექტემბრის N----- ბრძანების მოქმედება მოცემულ საქმეზე გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე ან სასარჩელო წარმოების სხვაგვარად დასრულებამდე.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 30-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოს განჩინება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ან მისი ნაწილის შეჩერების თაობაზე ძალას კარგავს: ა) მოცემულ საკითხზე სასამართლოს გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლისას და ბ) სასარჩელო წარმოების სხვაგვარად დასრულების შემთხვევაში.

9. საპროცესო ხარჯები:

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების თანახმად, სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან განთავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ, მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია. სარჩელზე უარის თქმისას სასამართლოს მიერ გაწეული ხარჯები გადახდება მოსარჩელეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ. აღნიშნული ნორმიდან გამომდინარე სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელეთა მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი უნდა დარჩეს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი, მე-12, 22-ე, 32-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 55-ე, 243-ე, 244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე, 364-ე, 367-ე და 369-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. ე-----ს, გ-----ს, ე-----ს, ზ-----ს, ბ-----ს, დ-----, ა-----ს სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს.

2. მოსარჩელეთა მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი ჩაითვალოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადახდილად.

3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო საჩივრის შეტანის გზით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე ქ. თბილისი, გრ. რობაქიძის გამზ. №7ა) თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მეშვეობით (მდებარე ქ. თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი მე-12 კმ. №6) 14 დღის ვადაში დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის გადაცემის მომენტიდან.

მოსამართლე

ნანა ჭიჭილეიშვილი

